

ІНСТИТУТ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ВИРІШЕННІ
ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

Солодовнік О.О., к.е.н., доцент

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Партнерство держави і бізнесу визначено одним із ключових механізмів реалізації економічних реформ, розпочатих в Україні у 2010 році. Однак, практика свідчить про те, що сучасна політика у сфері публічно-приватного партнерства (ППП) поки що є тільки позиціонуванням намірів. Для їх реалізації необхідно усунути низку системних перешкод на шляху розвитку такого формату відносин в Україні. Оскільки в сучасних дослідженнях з цієї проблематики не завжди повною мірою висвітлюється взаємозв'язок між соціально-орієнтованими змінами у глобалізованому суспільстві, що обумовлюють виникнення нових інститутів, та встановленням партнерських відносин між публічною владою і приватним сектором для реалізації суспільно значимих проектів, тому розгляд проблем розвитку PPP в Україні в контексті формування інституту корпоративної соціальної відповідальності є актуальним.

Соціально-орієнтовані зміни у глобалізованому суспільстві спонукають суб'єктів господарювання цікавитися не лише отриманням прибутку, а й розуміти і відчувати потребу в соціально відповідальному ставленні до оточення. Реалізація корпораціями нової соціальної стратегії, що ґрунтується на принципах соціальної відповідальності, забезпечує зростання вартості бізнесу, зміцнення позицій компаній на ринку, збереження та покращення ділової репутації, підвищення ефективності відносин із стейкхолдерами та управління невиробничими ризиками. Водночас, наявність корпоративної соціальної відповідальності бізнес-структур, яка вже утверджується як стійкий, раціональний та ефективний інститут, дозволяє знизити соціально-психологічну напруженість у суспільстві, покращити якість життя індивідуумів, забезпечити ефективний захист навколишнього середовища, подолати найважливіші соціальні проблеми у суспільстві [1].

Ідея поєднання прибутковості бізнесу та корисності суспільства стає все більш привабливою у світі і знаходить практичне втілення, зокрема, у формуванні партнерств публічної влади і приватних структур. Відповідно до міжнародної практики сутністю PPP є встановлення довгострокових стратегічних відносин у реалізації суспільно значимих проектів між приватним сектором і публічною владою, яка уособлює собою як центральні органи виконавчої влади, так і органи місцевого самоврядування. У загальному сенсі цей

термін застосовується при використанні ресурсів приватного сектора для задоволення суспільних потреб, але ППП являє собою не просте складання матеріальних і фінансових ресурсів, а особливу взаємну систему інтересів. Основні інтереси публічної влади, як однієї із сторін такого партнерства, полягають у реалізації суспільно значимих інтересів і цілей - безпека, територіальна цілісність, суверенність, потреби громади, високі стандарти життя кожного окремого громадянина країни, а також в одержанні власного комерційного ефекту. Приватний бізнес, зацікавлений, насамперед, у максимізації прибутку та отриманні переваг від проникнення у раніше недоступні для нього сфери, поділі ризиків з публічною владою та отриманні від неї відповідних зобов'язань відносно сталості правового регулювання, бюджетної підтримки та гарантій, покращенні іміджу через позитивну соціальну рекламу. Отже, під час створення таких партнерств формується особлива конфігурація інтересів і відповідних повноважень партнерів (державних і місцевих органів влади, комерційних підприємств, організацій), яка забезпечує більш повну реалізацію властивих їм функцій.

В Україні партнерство держави і бізнесу є відносно новим соціальним, економічним та правовим явищем, у розвитку якого здійснюються лише перші кроки. Серйозними перешкодами на шляху розвитку ППП в Україні є ряд системних проблем: домінування старої парадигми ринкової поведінки підприємств; недостатність досвіду, кваліфікації та знань щодо застосування механізмів ППП; дублювання функцій різних органів влади стосовно формування та забезпечення реалізації політики у сфері ППП; відсутність системи обміну інформацією між органами влади, приватними структурами і населенням щодо сутності ППП, переваг, які може надати поєднання зусиль держави та бізнесу у реалізації суспільнозначимих проєктів. Застосування приватним партнером принципів соцвідповідальності сприятиме, на нашу думку, вирішенню більшості із зазначених проблем, зокрема:

- прозора та етична поведінка, яка узгоджується із стійким розвитком і процвітанням суспільства, враховує очікування всіх зацікавлених сторін, відповідає законодавству даної країни, узгоджується з міжнародними нормами поведінки та впроваджена в усій організації сприятиме впровадженню у практику основних положень парадигми партнерських відносин, що визначає поведінку підприємств на сучасному етапі розвитку економічних відносин;

- соціальна організація праці та створення умов розвитку людського фактора сприятиме залученню та збереженню висококваліфікованих кадрів, здатних адаптувати зарубіжні механізми ППП до вітчизняних умов та оперативно реагувати на їх зміни;

- постійний діалог між різними сторонами виробничих, комерційних і соціальних процесів, як форма здійснення комунікативних взаємин у соціально відповідальній компанії,

є основою налагодження обміну інформацією з публічною владою, зокрема, щодо сприйняття або несприйняття партнерства, його підтримки чи протистояння йому, пропозицій щодо удосконалення процесу формування публічно-приватних партнерств і сфер їх поширення.

Дослідження практики реалізації проектів ППП в різних країнах світу дає підстави для висновку, що приватний сектор майже завжди здійснює фінансовий вклад у реалізацію цих проектів. Причому частка приватних інвестицій у структурі фінансових джерел ППП є вагомішою у країнах, що мають високий рівень соціально-економічного розвитку, і країнах, які активно впроваджують ідеологію ППП у різних сферах економічної діяльності. Масштаби українського бізнесу ще не досягли тих розмірів, які здатні забезпечити фінансування проектів ППП у повному обсязі, що обумовлює важливість бюджетної підтримки та залучення ресурсів на міжнародних фінансових ринках. Оскільки глобалізація економічних відносин, в основі якої лежить уніфікація і інтеграція світової економіки, вимагає від підприємств-учасників міжнародних відносин, відповідності єдиним стандартам поведінки, то дотримання принципів соціальної відповідальності стає однією з важливих умов налагодження співробітництва вітчизняних суб'єктів господарювання з іноземними партнерами, зокрема, інвесторами. Як зазначає І.Л. Сазонець, «вже більш як чверть інвесторів зважають на етичні міркування при інвестуванні у цінні папери тієї або іншої компанії» [2]. У зв'язку з цим, найбільшу зацікавленість щодо корпоративної соціальної відповідальності у нашій країні виявляють менеджери-практики провідних фінансово-промислових груп та компаній, які провели первинне розміщення акцій на міжнародних фондових біржах (ІРО) [3]. Отже, в сучасних складних макрофінансових умовах, впровадження приватним партнером механізму корпоративної соціальної відповідальності дозволить диверсифікувати джерела фінансування проектів ППП і знизити бюджетне навантаження.

Перелік посилань:

1. Кукоба В.П. Системна організація забезпечення функціонування корпоративних соціально відповідальних відносин на підприємствах / В.П. Кукоба. // Актуальні проблеми економіки. – 2012. - № 7. – С. 168-173.
2. Сазонець І.Л. Пріоритети концепції «Економічного імперіалізму» в дослідженні соціальної відповідальності транснаціональних корпорацій як формальних інститутів / І.Л. Сазонець // Актуальні проблеми економіки. – 2012. - № 4. – С. 54-61.

3. Бутко М. Генезис соціальної відповідальності бізнесу та її становлення в Україні / М. Бутко, М. Мурашко // Економіка України. – 2009. - № 7. – С. 74-85.

VALUATION OF GOLD MINING COMPANIES: BLACK-SCHOLES APPROACH

Stanislav Tsegelnyy

University of Exeter, MSc Finance and Management (Exeter, UK)

Raintree Gold Mining Six (pvt) Limited, Investment Analyst

(Harare, Zimbabwe)

Mineral and metal mining tends to be one of the most rapidly growing sectors of the global investment market nowadays. The importance of mining has become very sounding in recent years, as commodity and equity prices have soared. Therefore, investing in commodities is seen as a safe haven in times of economic crisis and provides a protection against currency devaluation, thus, becoming more attractive as a long-term investment (Farchy, 2011). Consequently, it is useful to know how to value metals and mining companies.

Mining companies' valuation is a complex task. A number of methods are available, but most of them cannot provide precise results and thus, are not useful or applicable in practice. According to Shafiee (2010), the reason behind this are the specific features of the industry and multifactorial model of underlying commodity's price formation, which is in most cases not determined by the relation of supply and demand (e.g. the gold price is significantly affected by inflation rate and economic stability). Furthermore, aside from the usual and financial risks, there are price cyclicity, ongoing changes in operating and capital cost structures, stock market vagaries, and volatility in circumstances (Baurens, 2010).

Previous researchers of approaches to valuation of mining companies have outlined different frameworks, which are summarized in Table 1.

The three approaches should not be viewed as being independent of each other. Generally, they draw mainly on the same sources of data, but the data is analyzed using different methods. The underlying idea is that the three approaches should complement the findings of each other. The approaches used to value a business depend on how marketable its assets are, whether it generates cash flows, and how unique it is in terms of its operations. (ibid). Damodaran (2010) highlights that, there can be significant differences in outcomes, depending on which approach is used.